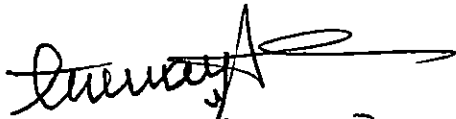

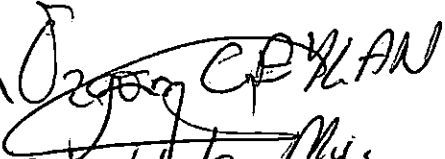
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

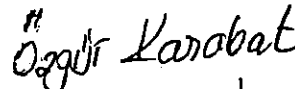
Televizyon dizileri ile dijital yayın platformlarında yer alan içeriklerde şiddetin sunuluş biçiminin toplumsal algı, davranış kalıpları ve norm oluşumu üzerindeki etkilerinin; mevcut denetim ve düzenleme mekanizmalarının etkinliğinin; özellikle çocuklar ve gençler başta olmak üzere farklı izleyici grupları üzerindeki sonuçlarının tüm boyutlarıyla incelenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.
06/04/2026

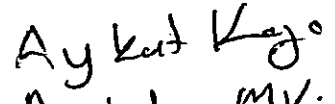

Cemal ENGİNYURT
İstanbul Milletvekili

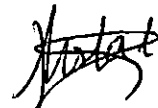

A. Tuncay ÖZKAN
İzmir Mv.

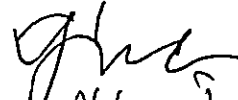

Seyit Torun
Ordu Mv.

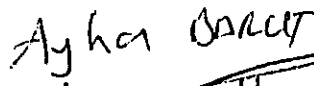

Nurdan YONTAR
Teliköy Mv.

Çayhan
Ganabate Mv.

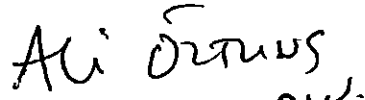

Özgür Karabat
İstanbul Mv.

Aykut Kaya
Antalya Mv.
AK

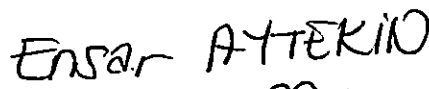

İbrahim ARSLAN
Ekişehir Mv

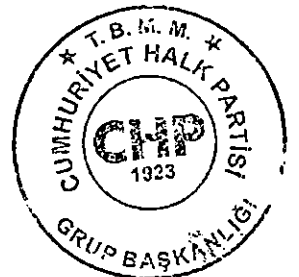

Gürze Akıncı
İstanbul Mv.

Ayhan Sarı
Eskişehir Mv.

Ali Öztürk
Konya Mv.

TALAT DINKLER
Mersin Mv.

Ensar ATTEKİN
Balıkesir Mv

GEREKÇE

Görsel-işitsel medya, ulaştığı geniş kitleler ve tekrar eden anlatımları nedeniyle toplumsal algının şekillenmesinde belirleyici bir rol üstlenmektedir. Televizyon dizileri ve dijital yayın platformları, yalnızca birer kurgu üretimi olmaktan öte, şiddetin nasıl algılandığına ve hangi koşullarda kabul edilebilir görülebildiğine ilişkin bir çerçeve oluşturmaktadır.

Bu içeriklerde şiddetin tek tip bir anlatımla sunulmadığı; farklı biçimlerde izleyiciye aktarıldığı görülmektedir. Şiddetin bir bölümünde karakterlerin motivasyonlarıyla ilişkilendirilerek haklılaştırıldığı, bir bölümünde herhangi bir açıklama yapılmaksızın sunulduğu, önemli bir kısmında ise neden-sonuç ilişkisi kurulmadan belirsiz bırakıldığı dikkat çekmektedir. Bu farklı anlatım biçimleri, şiddetin istisnai bir davranış olmaktan çıkarılarak gündelik hayatın olağan bir unsuru gibi algılanması sonucuna yol açmaktadır.

Şiddetin dizi ve platform içeriklerinde çözüm aracı olarak konumlandırılması ve sonuçlarının sınırlı biçimde yansıtılması, bu davranışın sorun çözme yöntemi olarak kabul edilebilir olduğu yönünde dolaylı bir algı oluşturabilmektedir. Nitekim UNESCO tarafından medya ve çocuk hakları bağlamında hazırlanan raporlarda, görsel içeriklerde tekrar eden şiddet temsillerinin bireylerde duyarsızlaşmaya yol açabildiği, şiddetin normalleşmesine ve öğrenilmiş davranış kalıplarına dönüşmesine zemin hazırlayabildiği vurgulanmaktadır.

Öte yandan, söz konusu içeriklerde şiddetin toplumsal cinsiyet rolleri ve güç ilişkileriyle birlikte sunulması, mevcut eşitsizliklerin yeniden üretilmesine neden olabilmektedir. Özellikle kadına yönelik şiddetin kıskançlık, denetim kurma veya cezalandırma gibi gerekçelerle ilişkilendirilmesi, bu davranışın dolaylı biçimde anlaşılabilir veya tolere edilebilir olduğu yönünde bir algı doğurabilmektedir. Bu yönüyle mesele, yalnızca bireysel davranışları değil, toplumsal yapıyı etkileyen bir nitelik taşımaktadır.

Çocuklar ve gençler bakımından ise risk daha belirgindir. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından yayımlanan araştırmalarda, gençlerin dijital platform içeriklerine erişim oranlarının oldukça yüksek olduğu ve izleme sürelerinin giderek arttığı ortaya konulmaktadır. Bu durum, şiddet içeriklerine erken yaşta ve yoğun biçimde maruz kalınmasına yol açmakta; şiddete karşı duyarlılığın zayıflaması ve şiddetin bir çözüm yöntemi olarak algılanması riskini beraberinde getirmektedir.

Ayrıca RTÜK tarafından belirlenen yayıncılık ilkelerinde, şiddetin özendirici, öğretici veya normalleştirici biçimde sunulmaması gerektiği açıkça ifade edilmesine rağmen, uygulamada bu ilkelere ne ölçüde riayet edildiği ve özellikle dijital platformlar bakımından denetimin ne derece etkili olduğu hususu tartışmalıdır. Televizyon yayınları ile dijital platform içerikleri arasında denetim ve yaptırım bakımından ortaya çıkan farklılıklar, mevcut düzenleme çerçevesinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Bu itibarla; televizyon dizileri ve dijital platform içeriklerinde şiddetin sunuluş biçiminin sistematik olarak analiz edilmesi, bu içeriklerin farklı toplumsal kesimler üzerindeki kısa ve uzun vadeli etkilerinin bilimsel veriler ışığında ortaya konulması, mevcut denetim ve düzenleme mekanizmalarının etkinliğinin değerlendirilmesi, dijital yayıncılık alanındaki boşlukların ve ihtiyaçların tespit edilmesi, toplumsal faydayı ve kamu yararını gözetilen politika ve düzenleme önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

